

N/A
Fredrik Blom
fredrik.blom@regionjh.se

Regionala utvecklingsnämnden
RUN/364/2026
2026-09-04

Remissyttrande

Ärendebeskrivning

Region Jämtland Härjedalen tillstyrker utredningens övergripande förslag och välkomnar ett ökat statligt ansvar för att stärka kommuners och regioners förutsättningar att hantera stora företagsetableringar och expansioner. Förslagen kan bidra till industrins gröna omställning, stärkt konkurrenskraft, sysselsättning och regional utveckling. Stöden behöver samtidigt anpassas till olika ekonomiska, demografiska och geografiska förutsättningar.

Tidigt stöd och regional samordning

Regionen betonar vikten av statligt stöd och rådgivning redan i etableringens tidiga skede. Den föreslagna statliga rådgivningsfunktionen bör komplettera regional kompetens med specialiststöd inom exempelvis fysisk planering, juridik, ekonomi, miljö och infrastruktur. Eftersom etableringars konsekvenser ofta sträcker sig över kommungränser bör berörda kommuner och regioner kunna omfattas av statliga stödinsatser.

Ekonomiska förutsättningar

Regionen tillstyrker förslagen om ekonomisk riskavlastning, tillväxtpott för transportinfrastruktur, hyresförlustgaranti, räntebidrag för småhus och förstärkta insatser för kompetensförsörjning. Stöden behöver stå i proportion till de kostnader och risker större etableringar medför och även kunna omfatta regionala kapacitetsökningar inom exempelvis hälso- och sjukvård och kollektivtrafik. Staten behöver ta större ansvar för tidiga kostnader och ekonomiska risker. Stöd bör utgå från etableringens relativa betydelse och regionala konsekvenser. Regionen efterlyser därför även en översyn av det kommunala utjämningssystemet och andra statliga finansieringsmodeller.

Bostäder och infrastruktur

Bostadsförsörjningen är central vid större etableringar. På mindre orter försvåras nyproduktion ofta av höga produktionskostnader i förhållande till marknadsvärdet. Statliga stöd behöver därför möjliggöra bostadsbyggande och permanent bosättning. Regionen efterlyser en tydlig och förutsebar ansvarsfördelning för transportinfrastruktur. Kommuner bör inte bära kostnadsökningar i statliga infrastrukturprojekt som de saknar rådighet över. Staten, genom Trafikverket, bör bära kostnadsökningar som uppstår efter ingångna medfinansieringsavtal. Regionerna bör också ges en formell roll i prioriteringen av projekt inom tillväxtpotten. El- och nätkapacitet samt vatten och avlopp (VA) är avgörande för etableringar och bostadsbyggande. Regionen efterlyser en tydligare koppling mellan elnätsutbyggnad, regional etableringsberedskap och samhällsplanering. Även VA-kapacitet bör integreras i etableringsberedskapen och kunna omfattas av statlig medfinansiering.

Kompetensförsörjning

Länets låga arbetslöshet och geografiskt spridda arbetsmarknader innebär att större etableringar kräver utbildning, inflyttning, regional arbetspendling och ibland internationell rekrytering. Regionen välkomnar riktade yrkesutbildningar och att

möjligheten till nedskrivning av studieskulder utreds. Flyttstöd bör kompletteras med insatser som stärker regional arbetspendling.

Hållbarhet och samiska intressen

Större etableringar kan bidra till industrins gröna omställning men samtidigt öka belastningen på mark, vatten, naturmiljö och infrastruktur. Etableringsberedskapen behöver därför förena tillväxt med miljömässig hållbarhet och effektiv användning av mark och naturresurser.

Etableringar och samhällsomvandling kan även påverka samiska intressen, inklusive renskötsel och andra samiska näringar. Där risk för påverkan finns behöver dessa intressen identifieras och beaktas tidigt i planerings- och etableringsprocessen.

Sammanfattande bedömning

Region Jämtland Härjedalen bedömer att utredningens förslag är ett viktigt steg för att förbättra förutsättningarna för investeringar, sysselsättning och befolkningsutveckling. Förslagen ligger i linje med regionens regionala utvecklingsansvar och regionala utvecklingsstrategi, där konkurrenskraft, kompetensförsörjning, hållbar samhällsutveckling samt goda villkor för näringsliv och företagande är centrala. Ett stärkt statligt stöd till kommuner och regioner vid större företagsetableringar och expansioner kan bidra till genomförandet av strategin och till en långsiktigt hållbar utveckling i hela Jämtland Härjedalen.

Regiondirektörens förslag

Upprättat förslag till remissyttrande avseende *Att säga ja! – Kommunernas förutsättningar att ta emot stora företagsetableringar och företagsexpansioner* (SOU 2026:32) antas.

I tjänsten

Sara Lewerentz
Regiondirektör

Lena Persson
Områdeschef Hållbar Tillväxt

Utdrag till

Klimat- och näringslivsdepartementet